

Βρυξέλλες, 13 Ιουνίου 2022
(OR. fr, en)

9751/22

ECOFIN 544
UEM 148
SOC 339
EMPL 221
COMPET 442
ENV 539
EDUC 212
RECH 335
ENER 250
JAI 804
GENDER 84
ANTIDISCRIM 64
JEUN 95
SAN 339

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	9407/22 - COM(2022) 609 final
Θέμα:	Σύσταση για ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 της Ελλάδας και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας 2022 της Ελλάδας

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το ανωτέρω σχέδιο σύστασης του Συμβουλίου, το οποίο βασίστηκε στην πρόταση COM(2022) 609 final της Επιτροπής και αναθεωρήθηκε και εγκρίθηκε από διάφορες επιτροπές του Συμβουλίου.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της ...

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 της Ελλάδας και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας 2022 της Ελλάδας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών¹, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών², και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

¹ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

² ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

- (1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³, με τον οποίο θεσπίστηκε ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, άρχισε να ισχύει στις 19 Φεβρουαρίου 2021. Ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας παρέχει χρηματοδοτική στήριξη για την πραγματοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, που συνεπάγεται δημοσιονομική ώθηση χρηματοδοτούμενη από την Ένωση. Συμβάλλει στην οικονομική ανάκαμψη και στην υλοποίηση βιώσιμων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ενισχύουν την ανάπτυξη, ιδίως για την προώθηση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, ενισχύοντας παράλληλα την ανθεκτικότητα και τη δυναμική ανάπτυξη των οικονομιών των κρατών μελών. Συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών και στην τόνωση της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Η μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά ανά κράτος μέλος στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας θα επικαιροποιηθεί τον Ιούνιο του 2022, σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

³ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17).

- (2) Στις 24 Νοεμβρίου 2021, η Επιτροπή ενέκρινε την ετήσια έρευνα για τη βιώσιμη ανάπτυξη, η οποία σηματοδότησε την έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών για το 2022. Ελήφθη δεόντως υπόψη η κοινωνική δέσμευση του Πόρτο, που υπογράφηκε στις 7 Μαΐου του 2021, για την περαιτέρω υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων που διακηρύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή στις 17 Νοεμβρίου 2017. Στις 25 Μαρτίου 2022, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τις προτεραιότητες της ετήσιας έρευνας για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2022. Στις 24 Νοεμβρίου 2021, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Ελλάδα συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία απαιτείται εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημερομηνία, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ και πρόταση σχετικά με την κοινή έκθεση του 2022 για την απασχόληση, η οποία αναλύει την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο εξέδωσε τη σύσταση σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ⁴ («σύσταση του 2022 για τη ζώνη του ευρώ») στις 5 Απριλίου 2022 και την κοινή δήλωση για την απασχόληση στις 14 Μαρτίου 2022.

⁴ Σύσταση του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2022, σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ (ΕΕ C 153 της 7.4.2022, σ. 1).

- (3) Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, μετά την παγκόσμια πανδημία, μετέβαλε σημαντικά το γεωπολιτικό και οικονομικό πλαίσιο. Ο αντίκτυπος της εισβολής στις οικονομίες των κρατών μελών έγινε αισθητός, μεταξύ άλλων με την αύξηση των τιμών της ενέργειας, των τροφίμων και των πρώτων υλών και τις προοπτικές ασθενέστερης ανάπτυξης. Οι υψηλότερες τιμές της ενέργειας επιβαρύνουν σε ιδιαίτερα μεγάλο βαθμό τα πλέον ευάλωτα νοικοκυριά που δοκιμάζονται ή κινδυνεύουν από την ενεργειακή φτώχεια καθώς και εταιρείες που είναι ιδιαίτερα ευάλωτες στις αυξήσεις των τιμών της ενέργειας. Η Ένωση διαπιστώνει επίσης μια άνευ προηγουμένου εισροή ανθρώπων που εγκαταλείπουν την Ουκρανία. Οι οικονομικές επιπτώσεις του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας έχουν επηρεάσει ασύμμετρα τα κράτη μέλη. Στο πλαίσιο αυτό, στις 4 Μαρτίου 2022, η οδηγία 2001/55/EK⁵ του Συμβουλίου ενεργοποιήθηκε για πρώτη φορά με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382⁶ του Συμβουλίου, η οποία παρέχει στους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία το δικαίωμα νόμιμης διαμονής στην Ένωση, καθώς και πρόσβαση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, στην αγορά εργασίας, στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, στη στέγαση και στην κοινωνική πρόνοια.

⁵ Οδηγία 2001/55/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2001, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές παροχής προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων και μέτρα για τη δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ κρατών μελών όσον αφορά την υποδοχή και την αντιμετώπιση των συνεπειών της υποδοχής αυτών των ατόμων (ΕΕ L 212 της 7.8.2001, σ. 12).

⁶ Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382 του Συμβουλίου, της 4ης Μαρτίου 2022, που διαπιστώνει την ύπαρξη μαζικής εισροής εκτοπισθέντων από την Ουκρανία κατά την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας 2001/55/EK και έχει ως αποτέλεσμα την εφαρμογή προσωρινής προστασίας (ΕΕ L 71 της 4.3.2022, σ. 1).

- (4) Λαμβανομένης υπόψη της ταχέως μεταβαλλόμενης οικονομικής και γεωπολιτικής κατάστασης, το Ευρωπαϊκό Εξαμήνο συνεχίζει τον εκτεταμένο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και των πολιτικών απασχόλησης το 2022, ενώ παράλληλα εξελίσσεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις εφαρμογής του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, όπως περιγράφεται στην ετήσια έρευνα του 2022 για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Η εφαρμογή των εγκριθέντων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας είναι απαραίτητη για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, δεδομένου ότι τα σχέδια καλύπτουν όλες τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις που εκδόθηκαν στους κύκλους των Ευρωπαϊκών Εξαμήνων του 2019 και του 2020 ή ένα σημαντικό υποσύνολό τους. Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2019 και του 2020 παραμένουν εξίσου συναφείς και για τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που αναθεωρούνται, επικαιροποιούνται ή τροποποιούνται σύμφωνα με τα άρθρα 14, 18 και 21 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, επιπλέον των άλλων ειδικών ανά χώρα συστάσεων που έχουν εκδοθεί έως την ημερομηνία υποβολής αυτών των αναθεωρημένων, επικαιροποιημένων ή τροποποιημένων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.
- (5) Η γενική ρήτρα διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης εφαρμόζεται από τον Μάρτιο του 2020. Στην ανακοίνωσή της της 3ης Μαρτίου 2021, με τίτλο «Ένας χρόνος από την έξαρση της πανδημίας COVID-19: απόκριση σε επίπεδο δημοσιονομικής πολιτικής», η Επιτροπή εξέφρασε την άποψη ότι η απόφαση όσον αφορά την απενεργοποίηση ή τη συνέχιση της εφαρμογής της γενικής ρήτρας διαφυγής θα πρέπει να ληφθεί στο πλαίσιο συνολικής αξιολόγησης της κατάστασης της οικονομίας, με βασικό ποσοτικό κριτήριο το επίπεδο της οικονομικής δραστηριότητας στην Ένωση ή στη ζώνη του ευρώ σε σύγκριση με τα προ κρίσης επίπεδα (τέλη του 2019). Η αυξημένη αβεβαιότητα και οι έντονοι κίνδυνοι δυσμενέστερων εξελίξεων για τις οικονομικές προοπτικές λόγω του πολέμου στην Ευρώπη, οι άνευ προηγουμένου αυξήσεις των τιμών της ενέργειας και οι συνεχιζόμενες διαταραχές στην αλυσίδα εφοδιασμού δικαιολογούν την παράταση της εφαρμογής της γενικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης έως το 2023.

- (6) Σύμφωνα με την προσέγγιση που υιοθέτησε το Συμβούλιο στη σύστασή του της 18ης Ιουνίου 2021⁷ σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Ελλάδας για το 2021, ο συνολικός δημοσιονομικός προσανατολισμός μετράται επί του παρόντος καλύτερα με βάση τη μεταβολή των πρωτογενών δαπανών (εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και εξαιρουμένων των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που συνδέονται με την κρίση της νόσου COVID-19) αλλά συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται με μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της Ένωσης, ως προς τη μεσοπρόθεσμη δυναμική ανάπτυξη⁸. Πέραν του συνολικού δημοσιονομικού προσανατολισμού, προκειμένου να αξιολογηθεί αν η εθνική δημοσιονομική πολιτική είναι συνετή και αν η σύνθεσή της συμβάλλει σε μια βιώσιμη ανάκαμψη που συνάδει με την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, δίνεται επίσης προσοχή στην εξέλιξη των εθνικά χρηματοδοτούμενων⁹ πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και εξαιρουμένων των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που συνδέονται με την κρίση της νόσου COVID-19) και των επενδύσεων.

⁷ Σύσταση του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2021, για τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Ελλάδας για το 2021 (EE C 304 της 29.7.2021, σ. 33).

⁸ Οι εκτιμήσεις σχετικά με τον δημοσιονομικό προσανατολισμό και τις συνιστώσες του στην παρούσα σύσταση είναι εκτιμήσεις της Επιτροπής βάσει των παραδοχών στις οποίες βασίζονται οι εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής. Οι εκτιμήσεις της Επιτροπής για τη μεσοπρόθεσμη δυναμική ανάπτυξη δεν περιλαμβάνουν τον θετικό αντίκτυπο των μεταρρυθμίσεων που αποτελούν μέρος του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και μπορούν να τονώσουν τη δυναμική ανάπτυξη.

⁹ Που δεν χρηματοδοτούνται με επιχορηγήσεις από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας ή άλλα ταμεία της Ένωσης.

- (7) Στις 2 Μαρτίου 2022, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με την οποία παρέχει ευρείες κατευθύνσεις για τη δημοσιονομική πολιτική το 2023 («δημοσιονομικές κατευθύνσεις»), με στόχο να στηρίξει την κατάρτιση των προγραμμάτων σταθερότητας και σύγκλισης των κρατών μελών και, ως εκ τούτου, να ενισχύσει τον συντονισμό των πολιτικών. Η Επιτροπή επισήμανε ότι, με βάση τις μακροοικονομικές προοπτικές των χειμερινών προβλέψεων του 2022, η μετάβαση από έναν συνολικό υποστηρικτικό δημοσιονομικό προσανατολισμό την περίοδο 2020-2022 σε έναν γενικά ουδέτερο συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό φαίνεται πρόσφορη το 2023, ενώ βρίσκεται σε ετοιμότητα ώστε να αντιδρά ανάλογα με την εξελισσόμενη οικονομική κατάσταση. Η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι οι δημοσιονομικές συστάσεις για το 2023 θα πρέπει να συνεχίσουν να διαφοροποιούνται μεταξύ των κρατών μελών και να λαμβάνουν υπόψη πιθανές δευτερογενείς συνέπειες μεταξύ των χωρών. Η Επιτροπή κάλεσε τα κράτη μέλη να αποτυπώσουν τις κατευθύνσεις στα οικεία προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης. Η Επιτροπή δεσμεύτηκε να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις οικονομικές εξελίξεις και να προσαρμόζει αναλόγως τις κατευθύνσεις πολιτικής της, το αργότερο στο πλαίσιο της εαρινής δέσμης του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου στα τέλη Μαΐου 2022.
- (8) Όσον αφορά τις δημοσιονομικές κατευθύνσεις, οι δημοσιονομικές συστάσεις για το 2023 λαμβάνουν υπόψη την επιδείνωση των οικονομικών προοπτικών, την αυξημένη αβεβαιότητα και περαιτέρω κινδύνους δυσμενέστερων εξελίξεων, καθώς και τον υψηλότερο πληθωρισμό σε σύγκριση με τις χειμερινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής. Σε αυτό το πλαίσιο, η δημοσιονομική απόκριση πρέπει να επεκτείνει τις δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και την ενεργειακή ασφάλεια και να διατηρήσει την αγοραστική δύναμη των πλέον ευάλωτων νοικοκυριών, ώστε να μετριαστεί ο αντίκτυπος της αύξησης των τιμών της ενέργειας και να περιοριστούν κατά το δυνατόν οι πληθωριστικές πιέσεις από τις έμμεσες επιπτώσεις μέσω στοχευμένων και προσωρινών μέτρων. Η δημοσιονομική πολιτική πρέπει να παραμείνει ευέλικτη ώστε να προσαρμόζεται στις ταχέως εξελισσόμενες συνθήκες, συμπεριλαμβανομένων των προκλήσεων που ανακύπτουν από τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας όσον αφορά την άμυνα και την ασφάλεια, και πρέπει να είναι διαφοροποιημένη μεταξύ των κρατών μελών ανάλογα με τη δημοσιονομική και οικονομική τους κατάσταση, μεταξύ άλλων όσον αφορά την έκθεσή τους στην κρίση και την εισροή εκτοπισθέντων από την Ουκρανία.

- (9) Στις 27 Απριλίου 2021, η Ελλάδα υπέβαλε στην Επιτροπή το εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Δυνάμει του άρθρου 19 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης που ορίζονται στο παράρτημα V του εν λόγω κανονισμού. Στις 13 Ιουλίου 2021, το Συμβούλιο εξέδωσε την εκτελεστική απόφασή του σχετικά με την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ελλάδας¹⁰. Η αποδέσμευση των δόσεων εξαρτάται από την έκδοση απόφασης της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, που αναφέρει ότι η Ελλάδα έχει εκπληρώσει ικανοποιητικά τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους που έχουν καθοριστεί στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου. Η ικανοποιητική εκπλήρωση προϋποθέτει ότι η επίτευξη των προηγούμενων οροσήμων και στόχων δεν έχει αναιρεθεί.
- (10) Στις 30 Απριλίου 2022, η Ελλάδα υπέβαλε το οικείο εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2022 και, στις 29 Απριλίου 2022, το οικείο πρόγραμμα σταθερότητας 2022, σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97. Τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν από κοινού για να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους. Σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2022 αποτυπώνει επίσης την εξαμηνιαία έκθεση της Ελλάδας σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

¹⁰ ST 10152/2021.

- (11) Στις 23 Μαΐου 2022, η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση χώρας του 2022 για την Ελλάδα. Αξιολόγησε την πρόοδο της Ελλάδας όσον αφορά την εφαρμογή των σχετικών ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο το 2019, το 2020 και το 2021 και προέβη σε απολογισμό της εφαρμογής του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ελλάδας, με βάση τον πίνακα αποτελεσμάτων για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα. Με βάση την εν λόγω ανάλυση, η έκθεση χώρας εντόπισε κενά σε σχέση με τις προκλήσεις που δεν περιλαμβάνονται, ή περιλαμβάνονται μόνο εν μέρει, στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθώς και τις νέες και αναδυόμενες προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προκύπτουν από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Αξιολόγησε επίσης την πρόοδο της Ελλάδας όσον αφορά την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της Ένωσης για την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας, καθώς και την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.
- (12) Η Επιτροπή διενήργησε εμπειρισταωμένη επισκόπηση βάσει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 για την Ελλάδα και δημοσίευσε τα αποτελέσματά της στις 23 Μαΐου 2022. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Ελλάδα αντιμετωπίζει υπερβολικές μακροοικονομικές ανισορροπίες. Οι ευπάθειες σχετίζονται με το υψηλό δημόσιο χρέος, την ατελή εξωτερική επανεξισορρόπηση και τα υψηλά επίπεδα μη εξυπηρετούμενων δανείων, σε συνθήκες χαμηλής δυναμικής ανάπτυξης και υψηλής ανεργίας.
- (13) Στις 23 Μαΐου 2022, η Επιτροπή δημοσίευσε έκθεση βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Στην εν λόγω έκθεση εξετάστηκε η δημοσιονομική κατάσταση της Ελλάδας, καθώς το έλλειμμα γενικής κυβέρνησης της χώρας το 2021 υπερέβαινε την τιμή αναφοράς του 3 % του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) που ορίζει η Συνθήκη. Η έκθεση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το κριτήριο του ελλείμματος δεν πληρούνταν. Σύμφωνα με την ανακοίνωση της 2ας Μαρτίου 2022, η Επιτροπή δεν πρότεινε να κινηθούν νέες διαδικασίες υπερβολικού ελλείμματος την άνοιξη του 2022 και θα αξιολογήσει εκ νέου αν είναι αναγκαίο να προτείνει την κίνηση τέτοιων διαδικασιών το φθινόπωρο του 2022.

(14) Στη σύστασή του της 20ής Ιουλίου 2020¹¹, το Συμβούλιο συνέστησε στην Ελλάδα να λάβει, το 2020 και το 2021, όλα τα αναγκαία μέτρα, σύμφωνα με τη γενική ρήτρα διαφυγής, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19, την ενίσχυση της οικονομίας και τη στήριξη της επακόλουθης ανάκαμψης. Επίσης, συνέστησε στην Ελλάδα να επιδιώξει, όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, την εφαρμογή δημοσιονομικών πολιτικών που αποσκοπούν στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους, με παράλληλη ενίσχυση των επενδύσεων. Το 2021, σύμφωνα με στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης της Ελλάδας μειώθηκε σε 7,4 % από 10,2 % το 2020. Η απόκριση της Ελλάδας σε επίπεδο δημοσιονομικής πολιτικής στήριξε την οικονομική ανάκαμψη το 2021, ενώ τα προσωρινά μέτρα έκτακτης ανάγκης μειώθηκαν από 7,6 % του ΑΕΠ το 2020 σε 7,2 % το 2021. Τα μέτρα που ελήφθησαν από την Ελλάδα το 2021 ευθυγραμμίζονταν με τη σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020. Τα δημοσιονομικά μέτρα διακριτικής ευχέρειας που εγκρίθηκαν από την κυβέρνηση το 2020 και το 2021 ήταν προσωρινά ή συνοδεύονταν από αντισταθμιστικά μέτρα. Σύμφωνα με στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat, το χρέος της γενικής κυβέρνησης μειώθηκε σε 193,3 % του ΑΕΠ το 2021 από 206,3 % του ΑΕΠ το 2020.

¹¹ Σύσταση του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2020, σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Ελλάδας για το 2020 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Ελλάδας για το 2020 (EE C 282 της 26.8.2020, σ. 46).

- (15) Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβολές στο πρόγραμμα σταθερότητας του 2022 είναι ρεαλιστικό για το 2022 και ευνοϊκό για το 2023. Το πρόγραμμα σταθερότητας του 2022 προβλέπει αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 3,1 % το 2022 και κατά 4,8 % το 2023. Συγκριτικά, οι εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής προβλέπουν μεγαλύτερη αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 3,5 % το 2022 και χαμηλότερη αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 3,1 % το 2023. Η διαφορά μεταξύ των προβλέψεων οφείλεται κυρίως στις διαφορετικές παραδοχές σχετικά με τον ρυθμό απορρόφησης των κονδυλίων της Ένωσης και σχετικά με τον αντίκτυπο της στρατιωτικής επίθεσης της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, ιδίως στην ιδιωτική κατανάλωση. Στο πρόγραμμα σταθερότητας του 2022, η κυβέρνηση αναμένει ότι το ονομαστικό έλλειμμα θα μειωθεί στο 4,4 % του ΑΕΠ το 2022 και στο 1,4 % το 2023. Η μείωση το 2022 αντικατοπτρίζει κυρίως τη συνεχιζόμενη ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας και την κατάργηση των περισσότερων μέτρων έκτακτης ανάγκης. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας του 2022, ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί σημαντικά στο 180,2 % το 2022 και στη συνέχεια στο 168,6 % το 2023. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής προβλέπουν δημόσιο έλλειμμα ίσο με 4,3 % και 1,0 % του ΑΕΠ αντίστοιχα για το 2022 και το 2023. Οι τιμές αυτές συνάδουν σε γενικές γραμμές με το έλλειμμα που προβλέπεται στο πρόγραμμα σταθερότητας του 2022. Παρά τη διαφορά στην αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ, οι εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής αναμένουν πιο δυναμική αύξηση των τιμών και των μισθών τόσο το 2022 όσο και το 2023, με αποτέλεσμα να προβλέπονται υψηλότερα έσοδα από τη φορολόγηση του εισοδήματος φυσικών προσώπων. Οι εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής προβλέπουν υψηλότερο δείκτη χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ, ύψους 185,7 % το 2022 και 180,4 % το 2023. Η διαφορά οφείλεται σε αποκλίνουσα εκτίμηση των διαφορών μεταξύ του δημοσιονομικού ισοζυγίου σε ταμειακή και σε δεδουλευμένη βάση, καθώς και στις διαφορετικές παραδοχές σχετικά με την καθαρή συσσώρευση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής, η τρέχουσα εκτίμηση της μεσοπρόθεσμης (μέσος όρος δεκαετίας) αύξησης του δυνητικού προϊόντος είναι -0,3 %. Ωστόσο, η εν λόγω εκτίμηση αποτυπώνει μερικώς την παρελθούσα περίοδο βαθιάς οικονομικής ύφεσης που γνώρισε η Ελλάδα και δεν περιλαμβάνει τις επιπτώσεις των μεταρρυθμίσεων του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας οι οποίες μπορούν να τονώσουν τη δυνητική ανάπτυξη της Ελλάδας.

(16) Το 2022, η κυβέρνηση κατήργησε σταδιακά την πλειονότητα των μέτρων που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση της κρίσης της νόσου COVID-19, με αποτέλεσμα τα προσωρινά μέτρα έκτακτης ανάγκης να προβλέπεται ότι θα μειωθούν από 7,2 % του ΑΕΠ το 2021 σε 1,8 % το 2022. Το δημόσιο έλλειμμα επηρεάζεται από τα μέτρα που θεσπίστηκαν για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας, τα οποία, στις εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής, εκτιμώνται σε 1,1 % του ΑΕΠ το 2022 και δεν έχουν δημοσιονομικό αντίκτυπο το 2023, καθώς προβλέπεται να καταργηθούν σταδιακά¹². Ο αντίκτυπος αυτός στο έλλειμμα αντισταθμίζεται εν μέρει από υψηλότερα έσοδα από τα δικαιώματα εκπομπής. Τα εν λόγω μέτρα συνίστανται κυρίως σε επιδοτήσεις προς τους χρήστες ενέργειας, κοινωνικές μεταβιβάσεις σε φτωχότερα νοικοκυριά και περικοπές στους έμμεσους φόρους επί των υπηρεσιών μεταφορών. Σύμφωνα με όσα έχουν ανακοινωθεί, τα εν λόγω μέτρα είναι προσωρινά. Μετά την υποβολή του προγράμματος σταθερότητας της Ελλάδας και την καταληκτική ημερομηνία των εαρινών προβλέψεων του 2022 της Επιτροπής, η κυβέρνηση ανακοίνωσε νέα δέσμη μέτρων για το 2022, τα οποία αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των συνεπειών της αύξησης των τιμών της ενέργειας. Σε περίπτωση που οι τιμές της ενέργειας παραμείνουν υψηλές το 2023, ορισμένα από τα εν λόγω μέτρα θα μπορούσαν να διατηρηθούν. Το δημόσιο έλλειμμα επηρεάζεται επίσης από το κόστος παροχής προσωρινής προστασίας σε εκτοπισθέντες από την Ουκρανία, το οποίο, στις εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής, προβλέπεται να ανέλθει σε 0,1 % του ΑΕΠ το 2022 και το 2023¹³.

¹² Τα αριθμητικά στοιχεία αντιπροσωπεύουν το επίπεδο του ετήσιου δημοσιονομικού κόστους των εν λόγω μέτρων που έχουν ληφθεί από το φθινόπωρο του 2021, συμπεριλαμβανομένων των τρεχόντων εσόδων και δαπανών, καθώς και —κατά περίπτωση— των μέτρων σε επίπεδο κεφαλαιουχικών δαπανών.

¹³ Ο συνολικός αριθμός των εκτοπισθέντων από την Ουκρανία στην Ένωση αναμένεται να ανέλθει σταδιακά στα 6 εκατομμύρια έως το τέλος του 2022, και η γεωγραφική κατανομή τους εκτιμάται με βάση το μέγεθος της υπάρχουσας διασποράς, τον σχετικό πληθυσμό του κράτους μέλους υποδοχής και την πραγματική κατανομή των εκτοπισθέντων από την Ουκρανία σε ολόκληρη την Ένωση ως είχε τον Μάρτιο του 2022. Για το δημοσιονομικό κόστος ανά άτομο, οι εκτιμήσεις βασίζονται στο μοντέλο μικροπροσομοίωσης Euromod του Κοινού Κέντρου Ερευνών της Επιτροπής και λαμβάνουν υπόψη τόσο τις μεταβιβάσεις σε μετρητά όσο και τις παροχές σε είδος, όπως η εκπαίδευση και η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

- (17) Στη σύστασή του της 18ης Ιουνίου 2021, το Συμβούλιο συνέστησε στην Ελλάδα να χρησιμοποιήσει το 2022 τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για τη χρηματοδότηση πρόσθετων επενδύσεων για τη στήριξη της ανάκαμψης, ασκώντας παράλληλα συνετή δημοσιονομική πολιτική. Επιπλέον, θα πρέπει να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις. Επίσης, το Συμβούλιο συνέστησε στην Ελλάδα να επιδιώξει, όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, την εφαρμογή δημοσιονομικής πολιτικής που θα αποσκοπεί στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας μεσοπρόθεσμα, ενώ ταυτόχρονα να αυξήσει τις επενδύσεις για να ενισχυθεί το αναπτυξιακό δυναμικό.

(18) Το 2022, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής και συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που ενσωματώνονται στο πρόγραμμα σταθερότητας του 2022 της Ελλάδας, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι υποστηρικτικός στο -3,3 % του ΑΕΠ¹⁴. Η Ελλάδα σχεδιάζει να συνεχίσει να στηρίζει την ανάκαμψη χρησιμοποιώντας τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για τη χρηματοδότηση πρόσθετων επενδύσεων, σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται με επιχορηγήσεις από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της Ένωσης στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να αυξηθεί κατά 0,2 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν επεκτατική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,8 εκατοστιαίων μονάδων το 2022¹⁵. Επομένως, η Ελλάδα σχεδιάζει να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει επεκτατική συμβολή ύψους 2,2 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022. Η εν λόγω σημαντική επεκτατική συμβολή περιλαμβάνει τον πρόσθετο αντίκτυπο των μέτρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας (0,6 % του ΑΕΠ), καθώς και το κόστος παροχής προσωρινής προστασίας σε εκτοπισθέντες από την Ουκρανία (0,1 % του ΑΕΠ), ενώ η αύξηση των δαπανών για συντάξεις και κοινωνικές παροχές προβλέπεται να συμβάλει κι αυτή (0,6 % του ΑΕΠ) στην αύξηση των καθαρών τρεχουσών δαπανών. Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Επιτροπής, στα εν λόγω μέτρα διακριτικής ευχέρειας δεν αντιστοιχούν πλήρως αντισταθμιστικά μέτρα.

¹⁴ Το αρνητικό πρόσημο του δείκτη αντιστοιχεί σε υπέρβαση της αύξησης των πρωτογενών δαπανών σε σύγκριση με τη μεσοπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη, κάτι που υποδηλώνει επεκτατική δημοσιονομική πολιτική.

¹⁵ Άλλες εθνικά χρηματοδοτούμενες κεφαλαιουχικές δαπάνες προβλέπεται να έχουν επεκτατική συμβολή ύψους 0,1 εκατοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ.

- (19) Το 2023, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις του 2022 της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός θα ανέλθει σε +1,5 % του ΑΕΠ με βάση την παραδοχή αμετάβλητης πολιτικής¹⁶. Η Ελλάδα προβλέπεται ότι θα συνεχίσει να χρησιμοποιεί τις επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας το 2023 για να χρηματοδοτήσει πρόσθετες επενδύσεις για τη στήριξη της ανάκαμψης. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται με επιχορηγήσεις από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της Ένωσης στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να μειωθεί κατά 0,3 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2022, αντανακλώντας την αρχική φάση της νέας περιόδου προγραμματισμού για άλλα ταμεία της Ένωσης. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν επεκτατική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,6 εκατοστιαίας μονάδας το 2023¹⁷. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει συσταλτική συμβολή ύψους 1,7 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2023. Αυτή περιλαμβάνει τον αντίκτυπο της σταδιακής κατάργησης των μέτρων για την αντιμετώπιση των αυξημένων τιμών ενέργειας, τα οποία ισούνται με 1,1 % του ΑΕΠ.
- (20) Στο πρόγραμμα σταθερότητας του 2022, το έλλειμμα γενικής κυβέρνησης αναμένεται να μειωθεί σταδιακά σε 0,4 % του ΑΕΠ το 2024 και σε 0,1 % το 2025. Ως εκ τούτου, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να παραμείνει σε επίπεδο κάτω του 3 % του ΑΕΠ κατά τη διάρκεια της περιόδου που καλύπτει το πρόγραμμα. Οι εν λόγω προβολές βασίζονται στην παραδοχή ότι η οικονομική ανάκαμψη θα συνεχιστεί και λαμβάνουν υπόψη την παράταση των ευνοϊκών για την ανάπτυξη μειώσεων της εισφοράς αλληλεγγύης που επιβάλλεται επιπλέον του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, καθώς και των εισφορών κοινωνικής αλληλεγγύης. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας του 2022, ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί ακόμα περισσότερο, συγκεκριμένα σε 155,2 % το 2024 και στη συνέχεια σε 146,5 % το 2025. Σύμφωνα με την ανάλυση της Επιτροπής, οι κίνδυνοι για τη βιωσιμότητα του χρέους φαίνονται υψηλοί μεσοπρόθεσμα.

¹⁶ Το θετικό πρόσημο του δείκτη αντιστοιχεί σε υστέρηση της αύξησης των πρωτογενών δαπανών σε σύγκριση με τη μεσοπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη, κάτι που υποδηλώνει συσταλτική δημοσιονομική πολιτική.

¹⁷ Άλλες εθνικά χρηματοδοτούμενες κεφαλαιουχικές δαπάνες προβλέπεται να έχουν ουδέτερη συμβολή ύψους 0,0 εκατοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ.

- (21) Κάποιες τροποποιήσεις του πλαισίου φορολογικής πολιτικής της Ελλάδας με βάση τις μεταρρυθμίσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας θα μπορούσαν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση του επενδυτικού κενού. Ειδικότερα, η θέσπιση ευρύτερου συστήματος προαποφάσεων σε θέματα φορολογίας θα μπορούσε να ενισχύσει την ασφάλεια δικαίου για τους επενδυτές και να τονώσει τις συνεχιζόμενες προσπάθειες για την απλούστευση του φορολογικού συστήματος. Επιπλέον, με βάση τη βέλτιστη πρακτική άλλων κρατών μελών, η επανεξέταση του υφιστάμενου ετήσιου κατ' αποκοπή φόρου για τους αυτοαπασχολούμενους (επιπλέον του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων) θα μπορούσε να βελτιώσει τη διάρθρωση της φορολογικής επιβάρυνσης των αυτοαπασχολούμενων, να ενθαρρύνει την οικειοθελή φορολογική συμμόρφωση και να στηρίξει τις επενδύσεις. Η Ελλάδα συνεχίζει να λαμβάνει μέτρα για τον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης, αλλά οι συνολικές επιδόσεις της παραμένουν χαμηλές, γεγονός που οφείλεται εν μέρει στη δυσκολία της προσέλκυσης και της διατήρησης προσωπικού υψηλού επιπέδου. Στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνονται μέτρα που αποσκοπούν στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης, με ιδιαίτερη έμφαση στη βελτίωση των ψηφιακών υπηρεσιών της. Πέρα από τα μέτρα που εντάσσονται στο οικείο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, η Ελλάδα προχωρά στη δημιουργία ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης ανθρώπινων πόρων με ψηφιακά οργανογράμματα για τους φορείς του δημόσιου τομέα και περιγραφές θέσεων εργασίας για όλες τις θέσεις που ισχύουν σήμερα. Αυτό αναμένεται να διευκολύνει την κατανομή των πόρων σύμφωνα με τις διαπιστωμένες και ιεραρχημένες ανάγκες. Ταυτόχρονα, ενώ ο αριθμός των μόνιμων υπαλλήλων έχει παραμείνει σε γενικές γραμμές σταθερός χάρη στον κανόνα «μία πρόσληψη για κάθε αποχώρηση» που εξακολουθεί να ισχύει, έχει σημειωθεί απότομη αύξηση του έκτακτου προσωπικού κατά σχεδόν 25 % από το 2018. Η αύξηση του μεγέθους της δημόσιας διοίκησης θα μπορούσε να ανατρέψει τις προσπάθειες που έχουν καταβληθεί ώστε το μισθολογικό κόστος της Ελλάδας (σε σύγκριση με το ΑΕΠ) να προσεγγίσει τον μέσο όρο της Ένωσης. Επιπλέον του δημοσιονομικού κινδύνου, δεδομένου ότι η διαδικασία επιλογής για τις έκτακτες θέσεις δεν είναι τόσο ενδεδειγμένη όσο για τις μόνιμες θέσεις, αυτό θα μπορούσε να αποδυναμώσει την ακεραιότητα της νέας διαδικασίας επιλογής που έχει τεθεί σε εφαρμογή για τους μόνιμους δημόσιους υπαλλήλους. Η διατήρηση του κανόνα «μία πρόσληψη για κάθε αποχώρηση» μόνιμου προσωπικού, ο οποίος συμπληρώθηκε με τον καθορισμό ανώτατου ορίου για το έκτακτο προσωπικό που εφαρμόζεται από το 2022, καθορίζει ένα συνολικό πλαίσιο για την ενίσχυση του κεντρικού ελέγχου των προσλήψεων, το οποίο θα επιτρέψει τη σταδιακή επιστροφή του αριθμού του προσωπικού στα προ της πανδημίας επίπεδα.

Εάν επιτευχθεί, η αναμενόμενη μείωση των συνολικών επιπέδων στελέχωσης θα μπορούσε να καταστήσει δυνατή την προσαρμογή των επιπέδων αποδοχών για συγκεκριμένες θέσεις και φορείς που θεωρούνται κρίσιμοι, καθώς και στις περιπτώσεις που η δημόσια διοίκηση αντιμετωπίζει δυσκολίες όσον αφορά την προσέλκυση και τη διατήρηση εξειδικευμένου προσωπικού. Αυτό θα μπορούσε να γίνει με τη σύνδεση της περιγραφής των θέσεων εργασίας με ένα συμπληρωματικό μισθολόγιο ή τη θέσπιση ειδικού μισθολογίου για συγκεκριμένους φορείς του δημόσιου τομέα (π.χ. ρυθμιστικές αρχές της αγοράς), καθώς τέτοιες συστηματικές προσεγγίσεις δεν ενέχουν τον κίνδυνο υπονόμευσης του ενιαίου μισθολογίου και συνάδουν με τη συνετή δημοσιονομική πολιτική. Τέλος, μολονότι στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνονται μέτρα για την ενίσχυση των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας, εξακολουθούν να υπάρχουν περιθώρια για περαιτέρω δράση για την αύξηση της απασχολησιμότητας των νέων και των γυναικών, ώστε να υποστηριχτεί μια αγορά εργασίας χωρίς αποκλεισμούς που θα βασίζεται σε περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας.

(22) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 και το κριτήριο 2.2 του παραρτήματος V του εν λόγω κανονισμού, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει εκτεταμένο σύνολο αλληλοενισχυόμενων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων με ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση της υλοποίησης έως τις 31 Αυγούστου 2026. Τα μέτρα αυτά συμβάλλουν στην αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των οικονομικών και κοινωνικών προκλήσεων που περιγράφονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις τις οποίες απηύθυνε το Συμβούλιο στην Ελλάδα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου το 2019 και το 2020, επιπλέον των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που έχουν εκδοθεί έως την ημερομηνία έγκρισης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Ειδικότερα, οι εν λόγω συστάσεις εξετάζουν την ποιότητα και τη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών· την προσβασιμότητα και ανθεκτικότητα του συστήματος υγείας· τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας· τις πολιτικές στήριξης των δημόσιων επενδύσεων στους τομείς της εκπαίδευσης, των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητας· την έρευνα και ανάπτυξη· τις ασφαλείς, έξυπνες, βιώσιμες και ανθεκτικές μεταφορές και εφοδιαστική· την καθαρή και αποδοτική παραγωγή και χρήση ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και των έργων διασύνδεσης· τις περιβαλλοντικές υποδομές· την ανάπλαση των αστικών περιοχών· και τον ψηφιακό μετασχηματισμό της δημόσιας διοίκησης και των επιχειρήσεων. Το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει επίσης σημαντικό αριθμό μέτρων για την αντιμετώπιση προκλήσεων όσον αφορά τις δημοσιονομικές διαρθρωτικές πολιτικές, την κοινωνική πρόνοια, τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, τις αγορές εργασίας και προϊόντων, καθώς και τον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης, τα οποία συνεχίζουν, διευρύνουν και συμπληρώνουν τις μεταπρογραμματικές δεσμεύσεις. Το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει επίσης μέτρα για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και την προώθηση των ιδιωτικών επενδύσεων με τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και την απλούστευση του κανονιστικού πλαισίου. Οι εν λόγω μεταρρυθμίσεις συμπληρώνονται από δανειακή διευκόλυνση που αποσκοπεί στην παροχή κινήτρων για ιδιωτικές επενδύσεις σε μετασχηματιστικούς τομείς της οικονομίας, συμπεριλαμβανομένης της πράσινης μετάβασης και του ψηφιακού μετασχηματισμού.

- (23) Η εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ελλάδας αναμένεται να συμβάλει στην επίτευξη περαιτέρω προόδου όσον αφορά την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση. Τα μέτρα για τη στήριξη των κλιματικών στόχων στην Ελλάδα αντιπροσωπεύουν το 37,5 % των συνολικών πιστώσεων του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, ενώ τα μέτρα για τη στήριξη των ψηφιακών στόχων αντιπροσωπεύουν το 23,3 % των συνολικών πιστώσεων του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Η πλήρης εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους, θα βοηθήσει την Ελλάδα να ανακάμψει γρήγορα από τις επιπτώσεις της κρίσης της νόσου COVID-19, ενισχύοντας παράλληλα την ανθεκτικότητά της. Η συστηματική συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών παραμένει σημαντική για την επιτυχή εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθώς και άλλων οικονομικών πολιτικών και πολιτικών απασχόλησης που υπερβαίνουν το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, ώστε για να διασφαλιστεί η ευρεία οικειοποίηση του συνολικού θεματολογίου πολιτικής.
- (24) Το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ελλάδας καθορίζει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο διαχείρισης για τον συντονισμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση των επενδυτικών και μεταρρυθμιστικών μέτρων. Ωστόσο, η πραγματική εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από τη διοικητική και εκτελεστική ικανότητα των φορέων υλοποίησης και θα πρέπει να παρακολουθείται στενά. Οι τεχνικές υπηρεσίες της περιφερειακής και τοπικής διοίκησης, συμπεριλαμβανομένων των δημοτικών εταιρειών, αναμένεται να συμβάλουν στην υλοποίηση μιας σειράς συνιστωσών. Ωστόσο, η διοικητική τους ικανότητα, ιδίως για τους μικρότερους δήμους, είναι συνήθως περιορισμένη και θα είναι σημαντικό να διατίθεται πρόσθετη στήριξη από το κεντρικό επίπεδο όταν χρειάζεται. Η τήρηση αυστηρών χρονοδιαγραμμάτων, η ταχεία αντίδραση σε κωλύματα και η εξεύρεση λύσεων θα είναι ζωτικής σημασίας για την ομαλή εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Μπορεί να είναι χρήσιμη μια διυπουργική ομάδα εργασίας υψηλού επιπέδου για την αντιμετώπιση των εμποδίων. Τέλος, όσον αφορά τον γενικό συντονισμό, η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης, η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Οικονομικών, θα έχει καίριο ρόλο και αναμένεται να διατεθούν επαρκείς πόροι σε αυτήν, ενώ είναι απαραίτητη η στενή συνεργασία της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης και της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού (η οποία είναι αρμόδια για τον συντονισμό των μεταρρυθμιστικών μέτρων).

- (25) Η Επιτροπή ενέκρινε τη συμφωνία εταιρικής σχέσης, η οποία προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁸, με την Ελλάδα στις 29 Ιουλίου 2021. Τον Οκτώβριο και τον Νοέμβριο του 2021 η Ελλάδα υπέβαλε στην Επιτροπή τα 21 οικεία προγράμματα της πολιτικής συνοχής. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060, η Ελλάδα έλαβε υπόψη τις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις κατά τον προγραμματισμό των ταμείων της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2021-2027. Αυτό αποτελεί προϋπόθεση για να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα και να μεγιστοποιηθεί η προστιθέμενη αξία της χρηματοδοτικής στήριξης που θα ληφθεί από τα ταμεία της πολιτικής συνοχής, ενώ παράλληλα θα προωθηθεί ο συντονισμός, η συμπληρωματικότητα και η συνοχή μεταξύ των εν λόγω ταμείων της πολιτικής συνοχής και άλλων μέσων και ταμείων της Ένωσης. Η επιτυχής εφαρμογή του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής εξαρτάται επίσης από την άρση των εμποδίων στις επενδύσεις, ώστε να στηριχτούν η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση και η ισόρροπη εδαφική ανάπτυξη.

¹⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 159).

(26) Έπειτα από την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος χρηματοδοτικής συνδρομής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας το 2018, η Ελλάδα υπόκειται σε ενισχυμένη εποπτεία σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 472/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁹. Η ενισχυμένη εποπτεία συνέβαλε στην παρακολούθηση της υλοποίησης των συγκεκριμένων δεσμεύσεων που ανέλαβε η Ελλάδα έναντι της Ευρωομάδας στις 22 Ιουνίου 2018 για την ολοκλήρωση των βασικών διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που ξεκίνησαν στο πλαίσιο του προγράμματος. Η υλοποίηση των εν λόγω δεσμεύσεων, εντός συμφωνημένων προθεσμιών έως τα μέσα του 2022, αποτελεί τη βάση για την ελάφρυνση του χρέους· συνεπώς, έχει ξεκινήσει το τελευταίο έτος της εν λόγω ρύθμισης για την Ελλάδα. Όπως αναφέρεται στη 14η έκθεση ενισχυμένης εποπτείας που δημοσιεύτηκε στις 23 Μαΐου 2022, παρά τις δύσκολες συνθήκες της πανδημίας και, πιο πρόσφατα, τις οικονομικές επιπτώσεις της στρατιωτικής επίθεσης της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, η Ελλάδα έχει εφαρμόσει αποτελεσματικά το μεγαλύτερο μέρος των δεσμεύσεων πολιτικής, γεγονός που βελτίωσε την ανθεκτικότητα της ελληνικής οικονομίας και ενίσχυσε τη χρηματοπιστωτική της σταθερότητα. Ωστόσο, ορισμένα στοιχεία δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί πλήρως. Αυτό ισχύει ιδίως για την ολοκλήρωση του εθνικού κτηματολογίου, το οποίο θα βελτιώσει περαιτέρω το επιχειρηματικό κλίμα της Ελλάδας. Τα τελευταία χρόνια έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος και το πλήρες κτηματολόγιο αναμένεται να ολοκληρωθεί έως τον Δεκέμβριο του 2022. Η εφαρμογή του κτηματολογίου έλαβε στήριξη από τα διαρθρωτικά ταμεία της Ένωσης. Πιο πρόσφατα, ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας παρέχει στήριξη για την ψηφιοποίηση των καταχωρίσεων και των τίτλων δικαιωμάτων ιδιοκτησίας. Στο πλαίσιο του έργου του κτηματολογίου, η Ελλάδα πρέπει επίσης να ολοκληρώσει την κτηματογράφηση, την επιχειρησιακή λειτουργία του φορέα του κτηματολογίου και την επικύρωση των δασικών χαρτών που καλύπτουν ολόκληρη τη χώρα.

¹⁹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 472/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, για την ενίσχυση της οικονομικής και δημοσιονομικής εποπτείας των κρατών μελών στη ζώνη του ευρώ τα οποία αντιμετωπίζουν ή απειλούνται με σοβαρές δυσκολίες αναφορικά με τη χρηματοοικονομική τους σταθερότητα (ΕΕ L 140 της 27.5.2013, σ. 1).

- (27) Πέρα από τις οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις που πραγματεύεται το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, η Ελλάδα αντιμετωπίζει ορισμένες πρόσθετες προκλήσεις που σχετίζονται με την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Οι άμεσες πληρωμές από τους ασθενείς στην Ελλάδα εξακολουθούν να είναι υψηλές και αντιπροσωπεύουν πάνω από το ένα τρίτο των συνολικών δαπανών ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης (35 %) ²⁰. Συνδέονται σε μεγάλο βαθμό με τη συμμετοχή των ασφαλισμένων στις πληρωμές για φαρμακευτικά προϊόντα και με τις άμεσες πληρωμές για υπηρεσίες εκτός της δέσμης παροχών. Με τη σειρά του, το φαινόμενο αυτό συνδέεται με το γεγονός ότι οι δημόσιες δαπάνες για φαρμακευτικά προϊόντα είναι ακόμα σχετικά υψηλές (σε σύγκριση με τον μέσο όρο της Ένωσης), ενώ οι δαπάνες για θεραπευτική περίθαλψη, ιδίως για εξωτερικούς ασθενείς, είναι σχετικά χαμηλές (σε σύγκριση με τον μέσο όρο της Ένωσης). Ένα εύρυθμο σύστημα πρωτοβάθμιας ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, το οποίο θα καλύπτει όλο τον πληθυσμό και με αποτελεσματική λειτουργία μηχανισμού παραπομπής των ασθενών μπορεί να αυξήσει την αποτελεσματικότητα και την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Στο πλαίσιο αυτό, η πλήρης εφαρμογή των τροποποιήσεων του συστήματος πρωτοβάθμιας ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης που αναμένεται να υιοθετηθούν στο πλαίσιο της ενισχυμένης εποπτείας θα είναι ζωτικής σημασίας για την εύρυθμη λειτουργία του συστήματος ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Η μεταρρύθμιση αποτελεί συνέχεια προηγούμενων προσπαθειών για τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου συστήματος πρωτοβάθμιας ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, οι οποίες, ωστόσο, αντιμετώπισαν προκλήσεις στην εφαρμογή τους. Για τον σκοπό αυτόν, η επέκταση του αριθμού των οικογενειακών ιατρών, ώστε να επιτευχθεί πλήρης πληθυσμιακή κάλυψη και εγγραφή του πληθυσμού, θα είναι καίριας σημασίας για τη διασφάλιση επαρκούς και ισότιμης πρόσβασης του πληθυσμού στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.
- (28) Κατόπιν εντολής των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων της Ένωσης η οποία περιλαμβάνεται στη διακήρυξη των Βερσαλλιών, η πρόταση της Επιτροπής για το σχέδιο REPowerEU αποσκοπεί στη σταδιακή κατάργηση της εξάρτησης της Ένωσης από τις εισαγωγές ορυκτών καυσίμων από τη Ρωσία το συντομότερο δυνατόν. Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή προτίθεται να προσδιορίσει τα έργα, τις επενδύσεις και τις μεταρρυθμίσεις που είναι πλέον κατάλληλα σε εθνικό, περιφερειακό και ενωσιακό επίπεδο, μέσω διαλόγου με τα κράτη μέλη. Τα μέτρα αυτά αποσκοπούν στη μείωση της συνολικής εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα και στην παύση των εισαγωγών ορυκτών καυσίμων από τη Ρωσία.

²⁰ Αριθμητικά στοιχεία από το 2019 και μέρος του εγγράφου «Η κατάσταση της υγείας στην ΕΕ, Ελλάδα: Προφίλ υγείας ανά χώρα», ΟΟΣΑ, 2021 (<https://www.oecd.org/health/2021-f154e482-el.htm>).

- (29) Σύμφωνα με τα στοιχεία του 2020, το πετρέλαιο και το αέριο αποτελούν το 50 % και το 24 % του ενεργειακού μείγματος της Ελλάδας, αντίστοιχα. Η εξάρτηση της Ελλάδας από τη Ρωσία για τις εισαγωγές πετρελαίου²¹ και αερίου είναι ελαφρώς χαμηλότερη από τον μέσο όρο της Ένωσης, καθώς ανέρχεται σε 18 % σε σύγκριση με 26 % που είναι ο μέσος όρος της Ένωσης για το αργό πετρέλαιο και 39 % σε σύγκριση με 44 % αντίστοιχα για το αέριο²². Το 87 % των εισαγωγών γαιάνθρακα προέρχεται από τη Ρωσία, αλλά προμηθεύεται στην εγχώρια αγορά μεγάλη ποσότητα λιγνίτη. Για να μειώσει την εξάρτησή της από το αέριο από τη Ρωσία και να διαφοροποιήσει το ενεργειακό της μείγμα εγκαταλείποντας τα ορυκτά καύσιμα, συμπεριλαμβανομένης της εκπλήρωσης της δέσμευσής της για σταδιακή κατάργηση του συνόλου της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με βάση τον λιγνίτη έως το 2028, θα μπορούσαν να επιδιωχθούν περαιτέρω ορισμένα μέτρα τα οποία να βασίζονται στις επενδύσεις και τις μεταρρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ελλάδας και να βαίνουν πέραν αυτών. Η Ελλάδα θα μπορούσε να επιταχύνει την επέκταση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και να επιταχύνει τη δημιουργία μιας οργανωμένης πλατφόρμας συναλλαγών που θα διευκολύνει τις διμερείς συμφωνίες αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Με τις μεταρρυθμίσεις στον τομέα των αδειών που περιλαμβάνονται στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ελλάδας θα μειωθούν τα εμπόδια στις επενδύσεις στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η Ελλάδα έχει την ευκαιρία να αρχίσει να αναπτύσσει υποδομές υδρογόνου, ιδίως στους ελληνικούς λιμένες, για τη διευκόλυνση της μεταφοράς υδρογόνου. Οι προγραμματισμένες επενδύσεις σε υποδομές από τους διαχειριστές δικτύων θα μπορούσαν να επιταχυνθούν και να επεκταθούν όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής, ιδίως όσον αφορά την εγκατάσταση υποσταθμών. Επιπροσθέτως, θα μπορούσε να μειωθεί ο μέσος χρόνος που χρειάζονται οι διαχειριστές δικτύων για την επεξεργασία και την οριστικοποίηση των όρων σύνδεσης για νέες εγκαταστάσεις ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Οι πρόσθετες διασυνδέσεις ηλεκτρικής ενέργειας με γειτονικές χώρες θα επιτρέψουν την αύξηση της ανανεώσιμης ενέργειας που εγχέεται στο δίκτυο. Η Ελλάδα πρέπει να επιταχύνει τη διαφοροποίηση των οδών αερίου με την ταχεία ολοκλήρωση των υφιστάμενων επενδύσεων σε προχωρημένο στάδιο.

²¹ Eurostat (2020), μερίδιο των ρωσικών εισαγωγών επί των συνολικών εισαγωγών αργού πετρελαίου. Για τον μέσο όρο της ΕΕ-27, οι συνολικές εισαγωγές βασίζονται στις εισαγωγές από χώρες εκτός της ΕΕ-27. Για την Ελλάδα, οι συνολικές εισαγωγές περιλαμβάνουν τις ενδοενοσιακές συναλλαγές. Το αργό πετρέλαιο δεν περιλαμβάνει τα προϊόντα διύλισης πετρελαίου. Σημαντικό μερίδιο των συνολικών εισαγωγών πετρελαίου της Ελλάδας είναι τα προϊόντα εφοδιασμού διυλιστηρίων. Η Ελλάδα εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις ρωσικές εισαγωγές όσον αφορά τα προϊόντα αυτά, καθώς το 86 % των συνολικών εισαγωγών προϊόντων εφοδιασμού διυλιστηρίων προέρχεται από τη Ρωσία.

²² Eurostat (2020), μερίδιο των ρωσικών εισαγωγών επί των συνολικών εισαγωγών φυσικού αερίου και λιθάνθρακα. Για τον μέσο όρο της ΕΕ-27, οι συνολικές εισαγωγές βασίζονται στις εισαγωγές από χώρες εκτός της ΕΕ-27. Για την Ελλάδα, οι συνολικές εισαγωγές περιλαμβάνουν τις ενδοενοσιακές συναλλαγές. Το αργό πετρέλαιο δεν περιλαμβάνει τα προϊόντα διύλισης πετρελαίου.

Συνιστάται οι νέες επενδύσεις σε υποδομές και δίκτυα που σχετίζονται με το αέριο να είναι, στο μέτρο του δυνατού, ανθεκτικές σε μελλοντικές εξελίξεις, ώστε να διευκολυνθεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά τους μέσω της μελλοντικής αναπροσαρμογής για χρήση βιώσιμων καυσίμων. Η Ελλάδα θα μπορούσε, επίσης, να διευρύνει το πεδίο εφαρμογής και τη φιλοδοξία των υφιστάμενων μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας και να μειώσει το υψηλό επίπεδο ενεργειακής φτώχειας (17,1 % το 2020), μεταξύ άλλων με τη χρήση των ταμείων της πολιτικής συνοχής, κατά περίπτωση, για παράδειγμα για την ανακαίνιση του κτιριακού αποθέματος. Οι υφιστάμενοι φραγμοί της αγοράς που περιορίζουν το πεδίο εφαρμογής των ανακαινίσεων για συγκεκριμένα τμήματα θα μπορούσαν να μετριαστούν μέσω στοχευμένων νομοθετικών και οικονομικών κινήτρων. Θα χρειαστεί μεγαλύτερη φιλοδοξία όσον αφορά τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την αύξηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της ενεργειακής απόδοσης, προκειμένου η Ελλάδα να ευθυγραμμιστεί με τους στόχους της δέσμης μέτρων «Fit for 55». Επιπλέον, είναι αναγκαίο να επιταχυνθεί η απαθρακοποίηση του τομέα των μεταφορών, ο οποίος εξακολουθεί να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το πετρέλαιο, μέσω της προώθησης της βιώσιμης κινητικότητας, συμπεριλαμβανομένων των έργων στους τομείς των δημόσιων μεταφορών και των σιδηροδρόμων.

- (30) Μολονότι η επιτάχυνση της μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα και της εγκατάλειψης των ορυκτών καυσίμων θα επιφέρει σημαντικό κόστος αναδιάρθρωσης σε διάφορους τομείς, η Ελλάδα μπορεί να κάνει χρήση του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής για την άμβλυση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της μετάβασης στις περιφέρειες που πλήττονται περισσότερο. Επιπλέον, η Ελλάδα μπορεί να κάνει χρήση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+, που ιδρύθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²³, για τη βελτίωση των ευκαιριών απασχόλησης και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.
- (31) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης της Επιτροπής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας του 2022 και η γνώμη του²⁴ αποτυπώνεται στη σύσταση 1.

²³ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013 (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 21).

²⁴ Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

- (32) Δεδομένης της στενής διασύνδεσης των οικονομιών των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ και της συλλογικής συνεισφοράς τους στη λειτουργία της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να λάβουν μέτρα, μεταξύ άλλων μέσω των οικείων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, για να εφαρμόσουν τις συστάσεις που ορίζονται στη σύσταση του 2022 σχετικά με τη ζώνη του ευρώ. Για την Ελλάδα, αυτό αντικατοπτρίζεται ιδίως στις συστάσεις 1 και 2.
- (33) Υπό το πρίσμα της εμπειριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της αξιολόγησής της, το Συμβούλιο εξέτασε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2022 και το πρόγραμμα σταθερότητας του 2022. Οι συστάσεις του βάσει του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αντικατοπτρίζονται στις συστάσεις 1, 2 και 4. Οι συστάσεις 1 και 2 συμβάλλουν επίσης στην υλοποίηση της σύστασης του 2022 για τη ζώνη του ευρώ, ειδικότερα δε της πρώτης, της δεύτερης και της τέταρτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ. Οι δημοσιονομικές πολιτικές που αναφέρονται στις συστάσεις 1 και 2 συμβάλλουν στην αντιμετώπιση, μεταξύ άλλων, των ανισορροπιών που συνδέονται με το υψηλό δημόσιο χρέος και την ατελή εξωτερική επανεξισορρόπηση, διευκολύνοντας παράλληλα την αντιμετώπιση της υψηλής ανεργίας και της χαμηλής δυνητικής ανάπτυξης. Οι πολιτικές που αναφέρονται στη σύσταση 4 συμβάλλουν στην αντιμετώπιση, μεταξύ άλλων, των ευπαθειών που συνδέονται με το υψηλό εξωτερικό χρέος σε μακροπρόθεσμο επίπεδο,

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Ελλάδα να λάβει μέτρα το 2022 και το 2023 προκειμένου:

1. Το 2023, να ακολουθήσει συνετή δημοσιονομική πολιτική, περιορίζοντας συγκεκριμένα την αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών κάτω από τη μεσοπρόθεσμη αύξηση του δυναμικού προϊόντος, λαμβάνοντας υπόψη τη συνεχιζόμενη προσωρινή και στοχευμένη στήριξη προς τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις που είναι περισσότερο ευάλωτα στις αυξήσεις των τιμών της ενέργειας και προς τα άτομα που εγκαταλείπουν την Ουκρανία. Να είναι έτοιμη να προσαρμόσει τις τρέχουσες δαπάνες στην εξελισσόμενη κατάσταση. Να επεκτείνει τις δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και για την ενεργειακή ασφάλεια, λαμβάνοντας υπόψη την πρωτοβουλία REPowerEU, μεταξύ άλλων κάνοντας χρήση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλων ταμείων της Ένωσης. Για την περίοδο μετά το 2023, να ακολουθήσει δημοσιονομική πολιτική που θα αποσκοπεί στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και τη διασφάλιση αξιόπιστης και σταδιακής μείωσης του χρέους και δημοσιονομικής βιωσιμότητας μεσοπρόθεσμα μέσω σταδιακής εξυγίανσης, επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων. Να αξιοποιήσει τις μεταρρυθμίσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, να βελτιώσει τον φιλικό προς τις επενδύσεις χαρακτήρα του φορολογικού συστήματος μέσω της θέσπισης ευρύτερου συστήματος προαποφάσεων σε θέματα φορολογίας και να επανεξετάσει τη διάρθρωση της φορολογικής επιβάρυνσης των αυτοαπασχολουμένων. Να διασφαλίσει την αποδοτικότητα της δημόσιας διοίκησης, μεριμνώντας παράλληλα για τη δυνατότητα προσέλκυσης των κατάλληλων δεξιοτήτων και διατηρώντας τη συνέπεια με το ενιαίο μισθολόγιο.
2. Να προχωρήσει στην εφαρμογή του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τα ορόσημα και τους στόχους που καθορίζονται στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2021. Να ολοκληρώσει ταχέως τις διαπραγματεύσεις με την Επιτροπή σχετικά με τα έγγραφα προγραμματισμού της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2021-2027, ώστε να αρχίσει η εφαρμογή τους. Να ολοκληρώσει τις εκκρεμείς μεταρρυθμίσεις που έχουν επιδιωχθεί στο πλαίσιο της ενισχυμένης εποπτείας, συμπεριλαμβανομένης της μεταρρύθμισης του κτηματολογίου.

3. Με σκοπό την εξασφάλιση επαρκούς και ισότιμης πρόσβασης στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, να ολοκληρώσει την εφαρμογή της μεταρρύθμισης της πρωτοβάθμιας ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σύμφωνα με το πλαίσιο που τροποποιήθηκε βάσει της ενισχυμένης εποπτείας, συμπεριλαμβανομένης της στελέχωσης όλων των μονάδων πρωτοβάθμιας ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, της εγγραφής του πληθυσμού και της καθιέρωσης αποτελεσματικού συστήματος υποχρεωτικών παραπομπών των ασθενών από τους γενικούς ιατρούς.
4. Να μειώσει τη συνολική εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα και να διαφοροποιήσει τις εισαγωγές ορυκτών καυσίμων επιταχύνοντας την ανάπτυξη της ανανεώσιμης ενέργειας και υποδομών που καθιστούν δυνατή τη χρήση ανανεώσιμου υδρογόνου. Να αντιμετωπίσει επίσης την εξάρτηση μέσω της εξασφάλισης επαρκούς δυναμικότητας των δικτύων και διασυνδέσεων ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και των διασυνδέσεων αερίου και της διαφοροποίησης των οδών εφοδιασμού με αέριο. Να ενισχύσει το πλαίσιο της αγοράς ενεργειακών υπηρεσιών και να εντείνει τα μέτρα ενίσχυσης της ενεργειακής απόδοσης μέσω μεταρρυθμίσεων και κινήτρων της αγοράς για τη στήριξη της απανθρακοποίησης του οικοδομικού τομέα και του τομέα των μεταφορών, ιδίως με την προώθηση της ηλεκτρικής κινητικότητας.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος